

Bratislava, 30. september 2021

TLAČOVÁ SPRÁVA

Príklady dobrej praxe

V Kurimanoch si poplatok za odpady určujú občania zodpovedným prístupom k triedeniu

Elektronická evidencia odpadu sa v podtatranskom regióne udomácnila. V Kurimanoch, v okrese Levoča, sa dlhodobo venujú systematickému zlepšovaniu odpadového hospodárstva. A preto nebolo prekvapením, že sa v obci rozhodli zaviesť elektronickú evidenciu odpadov. Kurimany sa tak zaradili k samosprávam s moderným a hlavne spravodlivým systémom určovania poplatkov za odpady.

Pred zavedením elektronickej evidencie využívala kurimanská samospráva žetónový množstvový systém. „*Ten roky spoľahlivo plnil úlohu a dával zmysel pri nakladaní s odpadom. Ale v dnešnej dobe je v obciach už menej využívaný, keďže aj samosprávy, aj občania chcú niečo, čo je pre nich jednoduchšie, férovejšie a pohodlnejšie,*“ opisuje fungovanie systému starosta Martin Faltin. Tieto opatrenia pomohli šetriť obecné financie, pretože sa vyvážali len plné nádoby.

Hoci žetóny fungovali dobre, samospráva chcela **získať relevantné informácie a zvýšiť mieru spravodlivosti**

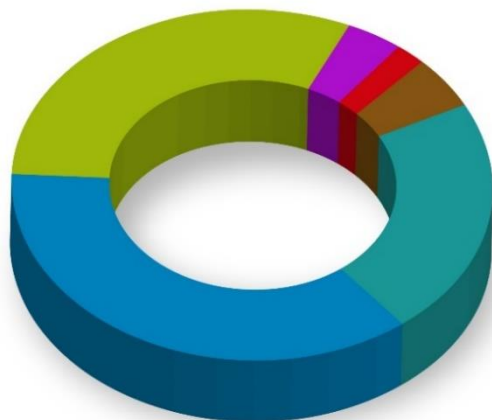
nielen na základe množstva produkovaného odpadu, ale aj na základe triedenia. Kurimany sa tak rozhodli zaviesť elektronickú evidenciu odpadov ELWIS.

Zmena poplatkov je v rukách obyvateľov

V obci chceli hlavne znížiť množstvo vyvážaného odpadu na skládku a to správnym separovaním a správnou evidenciou. Ak chce obec občanov viac motivovať k triedeniu, potrebuje poznať čísla, ktoré poskytuje elektronická evidencia. „*Zo skúseností vieme, že určité percento občanov nepotrebuje k triedeniu externú motiváciu a zodpovedné správanie považujú za prirodzené. Máme však aj občanov, ktorí takúto vnútornú motiváciu nemajú a platia na nich iné stimuly, ako napríklad zmena poplatku za odpad,*“ vysvetľuje situáciu v obci starosta Martin Faltin.

ORK **ROZDELLENIE DOMÁCNOSTÍ PODĽA DOSIAHNUTEJ MIERY TRIEDENIA**

POČET PLATCOV
PODĽA MIERY
TRIEDENIA

● 0 % ● 11 - 20 % ● 31 - 50 %
● 1 - 10 % ● 21 - 30 % ● 51+ %

Na základe úrovne triedenia z roku 2021 vypočítajú v Kurimanoch výšku poplatku na nasledujúci rok. „Jednoducho povedané, **občania budú strojcom svojho poplatku za odpady**. Naším plánom je rozdeliť úrovne poplatkov na štyri skupiny podľa miery triedenia: do 25 %, do 50 %, do 75 % a do 100 %. Takto chceme motivovať k lepšej separácii. Uvažovali sme aj o tom, či nebudú vznikať čierne skládky, aby si občania znižovali množstvo odpadu, no to mohli robiť aj pri žetónovom systéme. Nikdy nevyhoviete všetkým. Teraz však ide viac o triedenie odpadu, takže sa im to robiť v konečnom dôsledku neoplatí,“ vysvetľuje plány starosta Faltin.

V Kurimanoch si uvedomujú dôležitosť práce s občanmi, a preto realizujú množstvo osvetových aktivít. Snažia sa občanov viesť k zodpovednému správaniu a ukázať, že konanie každého je dôležité preto, aby bola obec krajšia, čistejšia a zachovali spoločne zdravšie životné prostredie aj pre ďalšie generácie. V súlade s hierarchiou odpadov sa v Kurimanoch zamerali aj **na predchádzanie vzniku odpadu**. Občania dostali záhradné kompostéry s cieľom znížiť množstvo skládkovaného odpadu a navyše, bioodpad využiť ako zdroj živín pre záhradu.

Občania potrebujú zrozumiteľný systém

Elektronická evidencia odpadov ELWIS predstavuje prínos tak pre obec, ako aj pre občanov. V Kurimanoch sa snažili od začiatku komunikovať cieľ, ktorý má nový systém priniesť. „*Obyvateľom sme vysvetľovali spôsob fungovania a benefity, ktoré získajú. Čím viac budú triediť, tým lepšie výsledky pod ich kontom prostredníctvom skenovaných QR kódov dosiahnu a to im zabezpečí lepšiu cenu za likvidáciu odpadu v ďalšom roku,*“ hovorí starosta Martin Faltin. Zároveň však dopĺňa, že nechceli komunikovať priamo zníženie platieb, keďže zákonné aj komerčné poplatky za odpady sa každoročne zvyšujú. Tí, ktorí dosiahnu v triedení dobré výsledky, pocítia prípadné zvýšenie cien najmenej.

POLOPRÁZDNE NÁDOBY SA NEVYKLADAJÚ

až 68% nádob na ZKO sa pri zbere nevykladá, lebo nie sú dostatočne naplnené

V obci na základe iniciatívy občanov prechádzajú od vrecového zberu triedeného odpadu k zberu do nádob. Až 80 percent domácností si doteraz už nádobu prevzalo a dalo označiť originálnym QR kódom. *„Aj to je efekt toho, že občania pochopili systém ELWIS správne a vyprodukovaný odpad chcú mať zaevidovaný do svojej úrovne triedenia. Majú záujem vlastnou snahou ovplyvniť výšku poplatku za odpady,“* hovorí o výhodách systému Martina Gaislová, odborníčka na komunálny odpad z portálu menejodpadu.sk.

V Kurimanoch sa stále učia so systémom pracovať, aby mohli využiť všetky dostupné funkcionality. *„Máme aj námety na vylepšenia, ktoré by mohli pomôcť samosprávam pri ďalších zákonných povinnostiach, ako je ohlásenie o odpade,“* hodnotí využívanie evidencie starosta Faltin. Prehľadný softvér ponúka samospráve informácie, s ktorými je potrebné ďalej pracovať, aby sa dostavil želaný efekt. Práve preto je pre samosprávy veľmi dôležité vybrať si dodávateľa, ktorý im v rámci smerovania odpadového hospodárstva zabezpečí aj odbornú spoluprácu.

Kontakt

Tomáš Halán
pr@menejodpadu.sk
mobil: 0911 396 462